

Broj:

Podgorica, 28. januar 2020. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 9 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18), člana 10 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) u postupku davanja mišljenja na zahtev Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a na osnovu prijedloga v.d. direktora dostavljenog na osnovu člana 22 stav 1 tačka 8 Zakona o zaštiti konkurencije, donosi:

MIŠLJENJE

Program grantova za samozapošljavanje ne smatra se državnom pomoći, u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je dopisom br. 07-21453/1 od 18. oktobra 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) pod br. 05-778/1 od 21. novembra 2019. godine, dostavio je zahtjev za davanje mišljenja da li se Program grantova za samozapošljavanje (u daljem tekstu: Program) može sprovesti u skladu sa Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18 – u daljem tekstu: Zakon).

Uz zahtjev, Zavod za zapošljavanje je dostavio i Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za samozapošljavanje (u daljem tekstu: Ugovor) i Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje (u daljem tekstu: Poziv).

OCJENA

Opšti cilj projekta „Podrška samozapošljavanju“ je povećati efikasnost i pokrivenost aktivnih mjera tržišta rada sa naglaskom na podsticaj za samozapošljavanje.

Specifični cilj projekta je doprinos zapošljavanju kroz finansijsku i nefinansijsku podršku u cilju podsticanja preduzetništva, samozapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta.

Projekat „Podrška samozapošljavanju“ je projekat implementiran od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Implementacija projekta je počela u septembru 2019. godine i trajeće 36 mjeseci. Očekivani rezultati projekta: U periodu od 3 godine otvorenih najmanje 400 novih radnih mjesta, po pozivu između 130 i 140.

Projekat Podrška samozapošljavanju funkcioniše posredstvom poziva za podnošenje prijedloga projekata. Ukupni iznos cjelokupnog projekta Podrška samozapošljavanju, u trajanju od 3 godine je 3.500.000 eura U okviru projekta "Podrška samozapošljavanju" pokrenut je prvi poziv u oktobru 2019. godine, drugi poziv će biti objavljen u 2020. godini, a treći poziv u 2021. godini.

Ukupni indikativni iznos koji je na raspolaganju u okviru prvog poziva je 1.138.000 eura. Ugovarač zadržava pravo da ne dodijeli sva raspoloživa sredstva.

IZNOS BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Sva bespovratna sredstva dodijeljena u okviru ovog poziva za dostavljanje prijedloga projekata moraju biti u iznosu između sljedećeg minimalnog i maksimalnog iznosa:

- minimalan iznos: 3 000 eura
- maksimalan iznos: 7 500 eura

Da bi se smatrao prihvatljivim za dodjelu bespovratnih sredstava, podnosilac prijedloga projekta mora:

- Da bude nezaposleno lice neprekidno registrovano na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, najmanje 6 mjeseci prije objave Poziva za dostavljanje prijedloga projekta;
- Da bude direktno odgovoran za pripremu i upravljanje projektnih aktivnosti, a ne da djeluje kao posrednik;
- Posjedovati iskustvo i sposobnost da demonstrira kapacitete za upravljanje poslovnom idejom za koju podnosi prijedlog projekta;
- Da ima kvalitetnu biznis ideju za samozapošljavanje (kvalitetan biznis plan);
- Da uspješno završi obuku predviđenu projektom „Podrška samozapošljavanju“ (sekcija 5 Poziva).

Prednost kod dodjele bespovratnih sredstava imaće ciljne grupe nezaposlenih osoba, koje su opredjeljene u Nacionalnoj strategiji zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2016-2023 i akcionim planovima kao prioritetne ciljne grupe 4, a to su:

- mladi do 35 godina, koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva;
- žene, koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva i dugoročno nezaposleni odnosno lica koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica duže od 12 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva.

Potencijalni podnosioci prijedloga projekata ne mogu učestvovati u pozivu za dostavljanje prijedloga projekata ili dobiti bespovratna sredstva ukoliko :

- nijesu registrovani na evidenciji ZZZCG;
- nalaze se na evidenciji ZZZCG manje od 6 mjeseci, ili su u roku od 6 mjeseci imali prekide u javljanju;
- izrečena im je pravosnažna presuda, u periodu od dvije godine prije podnošenja ponude, za izvršenje nekog krivičnog djela, ili im je izrečena mjera zabrane obavljanja privredne djelatnosti;

- nijesu dostavili ili su dostavili netačne podatke, koji se traže pozivom za podnošenje prijedloga projekta.

Predlozi projekata mogu uključiti biznis ideju u svim sektorima i granama osim:

- organizovanje igara na sreću, lutrija i sličnih djelatnosti;
- proizvodnja i promet nafte i naftnih derivata;
- proizvodnja pića sa visokim sadržajem alkohola i žestokih pića;
- proizvodnja duvanskih proizvoda;
- proizvodnja i distribucija oružja;
- proizvodnja korišćenjem tehnologije koje zagađuju životnu okolinu (kao što su vazduh, voda, zemljište i druga zagađenja);
- proizvodnju i promet bilo kog proizvoda ili aktivnosti koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama i sporazumima smatraju zabranjenim i
- aktivnosti finansiranja političkih partija i religioznih organizacija.

Ugovorom je predviđeno da će korisnik bespovratnih sredstava dobiti bespovratna sredstva na sljedeći način :

- sredstva u visini od 80% bespovratnih sredstava (avans) u roku od 30 dana od dana potpisivanja Ugovora,
- sredstva u visini od 20% bespovratnih sredstava u roku od 30 dana nakon odobravanja Završnog izvještaja i Zahtjeva za isplatu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje (u daljem tekstu: Zahtjev za isplatu) od strane Korisnika. Zahtjev za isplatu mora biti potkrijepljen odgovarajućom dokumentacijom koja dokazuje prihvatljivost troškova.

Članom 9 Ugovora Korisnik se obavezuje:

- da će projekat realizovati u skladu sa dokumentacijom dostavljenom u okviru Prijedloga projekta i da će sve aktivnosti u odobrenom projektu sprovoditi sa pažnjom dobrog privrednika, u skladu sa odredbama Ugovora i svim važećim zakonima u Crnoj Gori.
- da će pripremiti i predati izvještaje iz člana 10. Ugovora i Zahtjev za isplatu, kao i ostalu potrebnu prateću dokumentaciju u skladu s Operativnim priručnikom,
- da će dopustiti u svakom trenutku nesmetan pristup i kontrolu na terenu koja se odnosi na projekat, te da će dati na uvid svu dokumentaciju vezanu za projekat službenicima Zavoda, odnosno nezavisnoj reviziji koju može da angažuje Zavod ili reviziji za projekat „Program grantova za samozapošljavanje“,
- da će sva dokumenta koji se odnose na plaćanja za ugovoreni projekat biti unutar perioda sprovođenja projekta,
- da će sprovesti odgovarajuću proceduru nabavke u skladu sa poglavljem „Nabavke“ propisanim u Operativnom priručniku,
- da će čuvati svu dokumentaciju koja se odnosi na projekat od dana zaključenja ovog Ugovora i sljedećih 5 (pet) godina od datuma konačne isplate. U slučaju postupka pred sudom, period od 5 (pet) godina će se produžiti za vrijeme/dužinu trajanja postupka,
- da će osigurati da su svi podaci i informacije dostavljeni Zavodu tačni,

- da će dostaviti Zavodu sve potrebne podatke koji su vezani za sprovođenje projekta koje Zavod zatraži,
- da se slaže da će: (i) dobra, radovi i usluge koji će biti financirani na osnovu ovog Ugovora biti kupljeni po razumnim cijenama, kao i da će ostali relevantni faktori biti uzeti u obzir, kao što su vrijeme isporuke, efikasnost i pouzdanost proizvoda, radova, i u slučaju usluga, njihov kvalitet i kompetentnost u pružanju usluge; (ii) dobra i usluge biti korišćeni samo u svrhu sprovođenja aktivnosti projekta,
- da će bez odlaganja obavijestiti Zavod o svim okolnostima koje utiču ili mogu uticati na sprovođenje projekta i okolnostima koje dovode ili mogu dovesti do odstupanja u (pravovremenom) izvršavanju ugovornih obaveza.
- da će osigurati zaštitu od svakog oblika diskriminacije i neravnopravnog postupanja u skladu sa važećim nacionalnim i EU propisima: tokom sprovođenja i razdoblja trajanja projekta osigurati poštovanje načela jednakih mogućnosti, načela zaštite i unapređenja okoline, i ostalih horizontalnih načela, u skladu sa odredbama važećeg EU i nacionalnog zakonodavstva i uslovima Poziva za dodjelu bespovratnih sredstava.
- Da će preduzeti sve potrebne korake za objavljivanje činjenica koje ukazuju da je projekat financiran pomoću Operativnog programa Evropske unije i Crne Gore za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu i da će elemente vidljivosti držati na mjestu predviđenom u smjernicama za vidljivost, propisanom u Operativnom priručniku, sve dok je Ugovor na snazi.
- Da će održati svoje zaposlenje sa punim radnim vremenom i plaćati poreze najmanje 12 mjeseci od dana registracije djelatnosti.

Agencija je analizirala Program i Ugovor i zaključila da se radi o finansijskoj pomoći koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove (član 2. tačka 1. Zakona)

Takođe, finansijska pomoć se ne pruža svima pod istim uslovima, što znači da se ne radi o opštoj, već o selektivnoj mjeri. Međutim, korisnici sredstava su nezaposlena lica neprekidno registrovano na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, najmanje 6 mjeseci prije objave Poziva za dostavljanje prijedloga projekta. Prednost kod dodjele bespovratnih sredstava imaće ciljne grupe nezaposlenih osoba, koje su opredjeljene u Nacionalnoj strategiji zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2016 - 2023. godine (mladi do 35 godina, koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva; žene, koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva i dugoročno nezaposleni odnosno lica koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica duže od 12 mjeseci u kontinuitetu, na dan objavljivanja Poziva itd). Dakle, na osnovu Poziva, pomoć se ne dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, a pravila o državnoj pomoći primjenjuju se samo ako je korisnik pomoći „preduzetnik”, definisano je u Obavještenju Komisije o pojmu državne pomoći u skladu s članom 107 stav 1 UFEU (Odeljak 2. tačka 6.). Sud pravde je dosljedno definisao preduzetnike kao subjekte koji obavljaju privrednu djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se financiraju.

Iako je specifični cilj ovog projekta doprinositi zapošljavanju kroz finansijsku i nefinansijsku podršku u cilju podsticanja preduzetništva, samozapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta, Agencija je naročito cjenila činjenicu da će bespovratna

sredstva biti dodeljena nezaposlenim licima. Dakle, sredstva se dodjeljuju fizičkim licima koja u momentu primanja sredstava ne obavljaju privrednu djelatnost, (ne vrše promet proizvoda i usluga u momentu dodjele sredstava), niti učestvuju na tržištu, te nijesu korisnici državne pomoći, u smislu člana 2 . tačka 2. Zakona, koja glasi: „pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu“. S obzirom na to da fizička lica – budući primaoci u momentu dobijanja sredstava još uvijek nijesu učesnici na tržištu, posledično se zaključuje da realizacija Programa ne ugrožava konkurenciju i ne utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država saglasno potvrđenim međunarodnim ugovorima (član 2. tačka 4. Zakona).

Imajući u vidu sve prethodno navedeno, ocjenjeno je da se Program grantova za samozapošljavanje ne smatra državnom pomoći, u smislu Zakona.

Dostavljeno:

- Zavod za zapošljavanje Crne Gore
- u spise predmeta i
- arhivi

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA
Miodrag Vujović